

Wie helpt de Duitse student aan onderdak?

Achtergrond - 22 november 2018 - Auteur: Vera Konijn

De woningnood voor Duitse studenten is nijpend: in veel universiteitssteden staan duizenden studenten op wachtlijsten. Prijzen rijzen de pan uit. Verschillende initiatieven roepen de politiek op wat aan de problemen te doen.

Het universitaire wintersemester is in Duitsland van start gegaan. Voor eerstejaars begint dan een nieuw leven in een nieuwe stad. Toch kunnen velen daar nog niet volop in opgaan: zij zijn nog bezig met de grote zoektocht naar woonruimte. Om de kamerloze student de eerste tijd op weg te helpen, hebben Studentenwerke, organisaties die studenten ondersteunen, in verschillende Duitse steden noodopvang ingericht.

In Frankfurt en Keulen bijvoorbeeld konden studenten de eerste week indoor kamperen op de universiteit. In Göttingen is het mogelijk om tot eind november voor vijf euro per nacht te overnachten in een hotel. En in Oldenburg bieden ouderejaars nieuwelingen onder de hashtag *#SofaAktion* slaapplekken aan. Hoe het verder moet als studenten na die tijd nog geen woning hebben bemachtigd, is onzeker. Soms zijn er particulieren die voor een aantal weken woonruimte beschikbaar stellen, zodat zoekenden niet op straat belanden.

Masterstudente Engels Sonka Hinders (23) had zelf veel geluk toen zij vier jaar geleden vanuit het Oost-Friese Leer voor haar studie naar Düsseldorf vertrok: "Ondanks lange wachtlijsten kwam ik via het Studierendenwerk van de universiteit vrij makkelijk aan een gemeubileerde studio. Waarschijnlijk omdat ze zagen dat ik niet uit de buurt kwam". Toch kent ze ook minder positieve verhalen: "Een vriendin doet een opleiding in Bonn. Ze krijgt daar geld voor, maar niet genoeg voor een eigen woning. Nu woont ze bij haar moeder in Langenfeld en moet ze iedere ochtend om vier uur opstaan", vertelt ze in een café in Düsseldorf.

In de buidel tasten

Huisvesting is in de meeste universiteitssteden de afgelopen jaren veel duurder geworden, blijkt uit [onderzoek van het Institut der deutschen Wirtschaft](#) (IW) in Keulen. Koploper is Berlijn. Daar stegen de huren sinds 2010 bovengemiddeld, met 67,3 procent. Studenten in München moeten het diepst in de buidel tasten:

de huren voor een kamer bedragen gemiddeld zeshonderd euro. Het goedkoopst wonen studenten in Oost-Duitsland, bijvoorbeeld in de steden Magdeburg, Leipzig en Jena.

In Berlijn stegen de huren sinds 2010 bovengemiddeld, met 67,3 procent

De stijgende huren creëren problemen voor studenten. Sonka heeft veel bekenden die net buiten Düsseldorf gaan wonen, bijvoorbeeld in Krefeld. “Dit is goedkoper, maar wel een uur reizen”, zegt ze, “Sommige studenten wonen nog bij hun ouders in Bochum of Essen. Zij hebben niet genoeg geld voor een eigen plek”.

In veel studentensteden staan [duizenden studenten op de wachtlijst](#) voor zogenoemde Wohnheime. Dit is officiële studentenhuisvesting, aangeboden door het Studierendenwerk van de universiteit of hogeschool. De situatie is wederom het meest dramatisch in München, komt uit cijfers van Deutsches Studentenwerk naar voren. Daar zijn meer dan elfduizend wachtenden en dit aantal blijft stijgen.

Zoektocht

Op dit moment zijn in Duitsland ongeveer 2,8 miljoen studenten, blijkt uit cijfers die weekblad [Der Spiegel](#) heeft gepubliceerd. Ter vergelijking: tien jaar geleden waren dat er nog 800 duizend minder. Ook kiezen steeds meer studenten voor een studieplek ver van het ouderlijk huis. In de jaren '50 woonde een op de drie studenten bij hun ouders, nu is dat nog maar een op de vijf.

'Sommige Erasmus-studenten hadden bij aankomst in Bonn nog geen woning'

Daarnaast is Duitsland in trek bij buitenlandse studenten. De Nederlandse studente Duitslandstudies Merel Dijkhuizen studeerde een buitenlandsemester aan de universiteit in Bonn. In de zoektocht naar een kamer kwam ze erachter dat internationale studenten in huis niet gewild zijn. “Ik heb heel veel berichtjes verzonden, maar ik kreeg na mijn eerste Skype-gesprek wel gelijk een kamer”, vertelt ze, “Sommige andere Erasmus-studenten hadden bij aankomst nog geen woning”.

Rond de tafel

Om de problemen het hoofd te bieden hebben het Deutsche Studentenwerk (DSW) en verschillende studentenorganisaties de handen ineen geslagen. Met de landelijke actie [‘Kopf braucht Dach’](#) willen ze meer betaalbare huisvesting voor studenten creëren en roepen ze op tot 25 duizend extra Wohnheime en een verhoging van de Bafög, de Duitse variant van studiefinanciering. Op een website

worden ervaringen verzameld om problemen onder de aandacht te brengen.

[Video](#) van de campagne 'Kopf braucht Dach'

In Münster hebben de universiteit, de hogeschool, het Studierendenwerk, de studentenvertegenwoordiging AStA en de gemeente in 2012 de campagne '[Studierzimmer](#)' gelanceerd. "Münster groeit", vertelt Rainer Leskow aan de telefoon. Hij werkt voor Stadt Münster op het bureau voor huisvesting en wijkontwikkeling. "Sinds 2008 is het aantal studenten gestegen met iets meer dan 35 procent. Vooral rond het wintersemester zijn er veel problemen".

De actie 'Studierzimmer' is een oproep aan inwoners om studentenkamers tegen een klein prijsje beschikbaar te stellen. Tot nu toe kwamen er ongeveer vierduizend reacties. "Dat is slechts een druppel op een gloeiende plaat", aldus Leskow, "Er zijn nog meer initiatieven. Zo heeft het Studierendenwerk onlangs noodkamers ingericht in de Oxford-Kaserne, die vroeger gebruikt werd door het Engelse leger. Zo'n honderd studenten kunnen daar tot de zomer gebruik van maken. Ook zitten we rond de tafel met de regering van Noordrijn-Westfalen en kunnen studenten met vragen bij verschillende organisaties terecht".

Handelen

Goed nieuws is er alvast voor Bafög-ontvangers. Vorige week kwam minister van Onderwijs Anja Karliczek (CDU) met [een plan om de huurtoeslag van de Bafög te verhogen](#). Die zou moeten stijgen van 250 euro naar 325 euro. Die wet zou volgend najaar in werking kunnen treden. Het DSW verwelkomt de plannen, maar wil dat de verhoging eerder van kracht wordt, voor het zomersemester van 2019.

Sonka is van mening dat de politiek snel moet gaan handelen: "Op dit moment worden er veel grote appartementen gebouwd en geen woningen voor mensen met minder geld", zegt ze, "Het is niet alleen een probleem voor studenten, maar voor iedereen op de woningmarkt". Leskow sluit zich daarbij aan: 'In Münster ontbreekt het ook voor alleenstaande ouders, ouderen en immigranten aan betaalbare woningen"

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/29260/wie-helpt-de-duitse-student-aan-onderdak>